

# AZ INTÉZET ÉLETÉBŐL

## Az „Irodalom és Szocializmus” sorozat

Az Intézet vezetősége a XX. századi irodalom területén új sorozat megindítását határozta el. Az Új Magyar Múzeum sorozat mellett, amelynek feladata továbbra is a XX. századi magyar irodalom, — elsősorban a Nyugat-mozgalom, Ady és Móricz — korára, működésére vonatkozó dokumentumok, levelezések, emlékezések gyűjtése, — szükségesnek látszott, hogy a munkásmozgalom s a magyar irodalom kapcsolatait megvilágító, a legszélesebb érdeklődésre is számot tartó sorozat szülessen.

Az „Irodalom és Szocializmus” célja kettős: egyrészt anyagot és dokumentumokat kíván nyújtani a magyar szocialista irodalom történetéhez. Ismeretes, hogy a magyar proletár-irodalom kutatása szervezeten csak a legutóbbi időben indult meg, — éppen az Irodalom-történeti Intézet vállalta ezt a feladatot. A kutatások eredményei részint cikkgyűjteményekben és monográfiákban fognak napvilágot látni, — részint az Irodalom és Szocializmus nagy alakú, szépirodalmi és kritikai anyagot, dokumentumokat, programokat és leveleket összegyűjtő kötetekben. A sorozat másik célja: megmutatni azokat a szoros kapcsolatokat, amelyek a magyar munkásmozgalmat és a magyar irodalmat egymáshoz fűzik: s kiadványaikban nyomon követni a magyar munkásság jelentkezését irodalmunkban ugyanúgy, mint a munkásmozgalom egyes eseményeinek visszhangját, közreadni a magyar munkásság kultúrájára, irodalmi tájékozódására vonatkozó adatokat.

A sorozat első, már a közeljövőben megjelenő kötetei a „Mindenki ujkra készül” négy nagy kötete, amely — *József Farkas* szerkesztésében, — az 1918-as polgári forradalom és a Magyar Tanácsköztársaság irodalmunkra gyakorolt hatását, a kor kritikai, irodalmi vitáit gyűjti egybe. A további kötetekben a két világháború közti magyar proletárirodalom legfontosabb dokumentumait (*Garamvölgyi József* szerkesztésében), az emigráns magyar kommunista s haladó folyóiratok anyagát, s az 1945 utáni magyar irodalom legfontosabb dokumentumait szándékozunk közrebocsátani.

A sorozat szerkesztésére az Intézet vezetősége *Király István*-t és *Szabolcsi Miklós*-t kérte fel.

Sz. M.

## A Vörösmarty kritikai kiadás munkálatairól

A Magyar Irodalomtörténeti Intézet szerkesztésében készülő Vörösmarty kritikai kiadás munkálatai az 1959. évben erősen előrehaladtak. Teljesen elkészült Vörösmarty kisebb költeményeinek gyűjteménye és a rájuk vonatkozó jegyzetapparátus. Ezeket rövidesen megjelenteti három kötetben az Akadémiai Kiadó. Ezeknek a köteteknek szerkesztői az Intézet munkatársai: *Horváth Károly* és *Tóth Dezső*. Nyomdakészen áll Vörösmarty levelezésének két kötete is, melyeket *Brisits Frigyes* rendezett sajtó alá, és látott el jegyzetekkel. Előrehaladott állapotban van a Vörösmarty-dramák kiadásra való előkészítése is; a Salamonnal és a Hábadorral kapcsolatos szövegkritikai munkákat *Brisits Frigyes* végzi, A bujdosóknak mind a három kéziratot változatát *Fehér Géza* általános iskolai tanár rendezi sajtó alá.

Vörösmarty összegyűjtött munkáit 1882—83-ban adta ki nyolc kötetben magyarul jegyzetek kíséretében Gyulai Pál. Azóta több, mint két kötetnyi, Gyulai előtt ismeretlen Vörösmarty-vers, drámatörredék, prózaí mű került napvilágra, nem szólván Vörösmarty levelezéséről, melyet Gyulai kiadásában hiába keresnénk. Ez utóbbi a Czapáry László szerkesztette 1900. évi székesfehérvári Vörösmarty Emlékkönyvben volt található nagyobb részben, de ennek egy része szétszórtan, folyóiratokban jelent meg. Gyulai kiadása kiter ugyan a variánsokra is, de csupán a nyomtatott változatokat közli, a Vörösmartynál oly nagyszámú, és a költő fejlődése szempontjából olyan sokatmondó kéziratok variánsokat elhanyagolja. Ezeket Brisitsnek az Akadémián őrzött Vörösmarty-kéziratokról szóló összeállítás (A *MTA Vörösmarty-kéziratainak jegyzéke*, 1928.) is csak kisebb részben tartalmazza. Pedig Vörösmarty némelyik művét (eposzt, drámáját is) kétszer-háromszor is átdolgozta, és ezeknek az előzetes feldolgozásoknak tanulmányozása nagyon tanulságos a költő stílusa, alkotómód-szere, felfogása kialakulásának behatóbb megismerése szempontjából!

Már Gyulai Pál is eltért — esztétikai elgondolások alapján — Vörösmarty fiatalkori verseinek kronológiájától, s az ő kiadása óta előkerült költemények datálási bizonytalanságai

még csak növelték az időrendi zűrzavart. A versek kronológiája szempontjából tarka és áttekinthetetlen Vörösmarty-kiadások jöttek így létre, melyek nem a keletkezés, hanem a poszthumusz publikációk sorrendjében közölték Vörösmarty költeményeit. Az 1955. évi Vörösmarty centennárium alkalmával a Szépirodalmi Kiadónál megjelent négy Vörösmarty-kötet sajtó alá rendezői — azonosak a kritikai kiadás első kötetéi szerkesztőivel — iparkodtak megbirkózni az időrendi problémákkal, és az újabban előkerült Vörösmarty-műveket is beilleszteti a versek kronológiájába. Azóta azonban az is kiderült, hogy az eddig minden Vörösmarty-kiadásnak alapjául szolgáló és Bajza és Toldy által még 1845 és 1848 között — tehát a költő életében — kiadott Vörösmarty Minden Munkái is tele van datálási pontatlanságokkal. A *hű lovag* c. ballada pl. az 1840. évi versek közé van iktatva, holott ez már 1839. elején megjelent az *Árvízkönyv* első kötetében. A *Helvilához* c. költeményt 1828-ra keltezte találjuk benne, pedig Toldy már 1827-ben említi egyik levelében, mint Vörösmarty-nak már 1822-ben elkészült versét.

A meglévő kronológiai hibák, a variánsok tekintetében mutatkozó hiányosságok és nem utolsó sorban a művek keletkezési körülményeire, forrásaira, fogadtatására, hatására, fordításaira, megzenésítésére vonatkozó adatok nagymértékű felszaporodása Gyulai óta, mindez igen szükségessé tette Vörösmarty műveinek tudományos kiadását.

A kötetek szerkesztői iparkodtak és iparkodnak egy ilyen akadémiai publikációval kapcsolatos igényeknek eleget tenni, összefoglalni a meglévő eredményeket, és ezeket további kutató munkával kiegészíteni.

A már kész kötetek után Intézetünk folytatja Vörösmarty műveinek tudományos publikációra való előkészítését. Az 1959. évben megindultak a nagyobb epikai művek két kötetével kapcsolatos szövegkritikai és jegyzetelési munkák, ezek befejezése 1960 végére várható. Ugyancsak 1960-ban készül el a tervek szerint a novellákat tartalmazó kötet, folytatódik a drámák és drámafordítások kritikai feldolgozása és Vörösmarty prózai műveinek textológiai feldolgozása. (Ez utóbbiak jelentős részének is megvan a kézírata, sőt a valószínű első fogalmazása.)

A kéziratok változatok Vörösmarty esetében oly nagy számúak, hogy az eredetileg 12 kötetre tervezett kiadást kénytelen volt Intézetünk az Akadémiai Kiadóval egyetértve már is 16 kötetre emelni fel.

Vörösmarty összes műveinek tudományos kiadásával kapcsolatban Intézetünk a szövegkritikai és jegyzetelési munkálatokat — intézeti kutatók és külső munkatársak együttműködésével — előreláthatólag 1963-ban fejezi be.

H. K.

### A régi magyar nyomtatványok faksimile kiadása

A régi magyar irodalom feltárása, amit az Intézet egyik feladatának tekint, korántsem merül ki a Régi Magyar Költők Tára-ban közölt verses szövegek kiritikai kiadásával. A nemrégiben megindított Bibliotheca Antiqua Hungarica c. sorozatban a magyar könyvkiadás első századainak irodalmi jelentőségű kiadványait kívánja hasonmás kiadásban a kutatás számára hozzáférhetővé tenni.

Az Intézet ezúttal is az Akadémia egyik régi, de az első világháború idején elakadt kezdeményezését folytatja. Még a múlt században Szilády Áron kezdte meg legkorábbi magyar nyelvű nyomtatványaink hasonmás kiadását. Így jelent meg 1883-ban Komjáti Benedek Szent Pál leveleinek 1533-ban Krakkóban kiadott fordítása és még néhány más régi magyar nyomtatvány hasonmásban.

Most az Intézet rendszeresen szeretné faksimilekben közzétenni a XVI—XVII. század irodalmi termékeit. Csupa olyan műről van szó, amelynek egykorú kiadásából ma már csak egyetlen vagy mindössze néhány példány maradt ránk. Rendszerint valamelyik könyvtárunk féltve őrzött kincsei között foglalnak helyet és így még a kutatók számára is nehezen hozzáférhetők. Pedig nemcsak az irodalomtörténet számára nélkülözhetetlenek, hanem a történész, nyelvész, néprajzos, a zene- és könyvtörténet kutatója és még sok más szakember számára is. A modern tudományos kutatásnak elengedhetetlenül szüksége van az eredeti, hiteles szövegek vizsgálatára. Megbízható tudományos eredmények enélkül nem születhetnek meg. De sürgeti és ritkaságok faksimile-kiadását az a körülmény is, hogy a megmaradt egy-két példány minden gondos óvintézkedés ellenére is könnyen elpusztulhat. Az 1848-as szabadságharc és a második világháború között eltelt alig száz év alatt sok száz semmisült meg közülük és ezek között is számos pótolhatatlan unikum-példány. A XVI—XVII. századi török háborúk idején pedig amúgy is rengeteg irodalmi emlékünkhöz került el, ami tehát megmaradt belőlük, azt tovább őrizni és a mai technikai lehetőségek által elérhető leghűbb faksimile-kiadásokban a magyar tudomány és kultúra számára átmenteni, Intézetünk egyik fontos feladata és kötelessége.

A faksimile-sorozat programjának első részében csupa XVI. századi mű kerül kiadásra. Megjelenési sorrendjüket nem kizárólag egykori kiadásuk ideje szabta meg. Az irodalmilag jelentősebb munkáknak, unikumoknak igyekeztünk elsőbbséget biztosítani a sorozat kb. negyedévenként megjelenő kötetei között. Minden munkához bevezető tanulmány készül, amely a szerzőre és a műre vonatkozó ismereteket foglalja össze és közli a mű teljes bibliográfiáját. Részletes magyarázó jegyzeteket azonban a szövegekhez nem fűzünk, minthogy az ilyenek közlése nem a faksimile-kiadás, hanem a szövegkritikai kiadás feladata.

A sorozatból eddig két kötet készült el, az egyik az első idehaza nyomtatott magyar nyelvű könyv: Sylvester János újtestamentum-fordítása (Sárvár-újsziget 1541), a másik Tinódi Sebestyén dallamokkal kiadott énekgyűjteménye, a Cronica (Kolozsvár, 1544.). A továbbiakban Bencédi Székely István Világkrónikája (1559) és Zsoltárfordítása (1549), a Hofgreff-féle énekeskönyv (1553), Ozorai Imre: De Christo et eius Ecclesiae c. műve (1535), Heltai Gáspárnak több munkája, így a Cancionale (1574), A Magyar krónika (1575), a Fabulák (1566) és a Hálóló (1570), továbbá Huszár Gál 1574. évi és Bornemisza Péter 1582. évi énekeskönyve, valamint a históriás énekek és széphistóriák gyűjteménye jelenik meg hasonlóan. Az egyes kötetekhez *Bóta László*, *Gerézdi Rabán*, *Klaniczay Tibor*, *Stoll Béla* és *Varjas Blá* készít bevezető tanulmányt. A sorozatot az előbb felsorolt művekkel természetesen korántsem tekinthetjük lezártnak, ezáltal a kiadási programnak csak első részét ismertettük.

V. B.

### Az Irodalomtörténeti Intézet Eötvös Könyvtárának Archívuma

1957 őszén létesült az Irodalomtörténeti Intézet Eötvös Könyvtárán belül az archívum. Ebben a tudományos kutatás céljait szolgáló kéziratos tudományos (főleg irodalomtörténeti) anyagot helyeztük el. Az archívumba került íráskorok jellegének megfelelően a gyűjteménynek négy része alakult ki: I.: viták, II.: kéziratos irodalomtörténeti művek, III.: írói művek, újságcikkek, IV. irattár.

Az Archívum I.-ben az irodalomtörténeti viták anyagát gyűjtjük egybe. Megtalálható itt az akadémiai doktori és kandidátusi disszertációs viták gyűjteménye: tézisek, opponensi vélemények, a vita-ülés jegyzőkönyve, a jelöltek válasza. Nemcsak az irodalomtörténeti, de az irodalomtörténeti szempontból jelentős nyelvészeti vagy az Akadémia I. osztályán megvitatásra kerülő más tudományterületekből készült disszertációs vitákat is összegyűjtjük. A legjelentősebb irodalomtörténeti disszertációs viták (Sötér: Eötvös, Kardos László: Tóth Árpád, Klaniczay: Zrínyi, stb.) mellett többek között olyan fontos nyelvészeti disszertációs viták jegyzőkönyve is itt található, mint pl. Gáldi: A magyar szótár-irodalom a felújulás korában és a reformkorban vagy Károly S.: Igenévrendszerünk a codex-irodalom első szakaszában című disszertációkkal kapcsolatos vita. Az Archívum I.-ben helyeztük el az Intézet fennállása óta lezajlott vitákról készült jegyzőkönyveket (1956-os szegedi vita a készülő irodalomtörténeti kézikönyvről, 1956. V. 31.-i, ill. VI. 1.-i vita, amelyeken a XX. kongresszus határozatainak a fényénél vizsgáltuk meg irodalomtörténetírásunkat, ill. az egyetemi irodalomtörténeti oktatást, a „népi” vita, a pozitívizmus-vita stb.).

Az Archívum II.-ben a kéziratos maradt irodalomtörténeti műveket gyűjtöttük össze. Ennek a résznek a törzsanyagát az Akadémia I. osztályától kapott prémizált irodalomtörténeti tanulmányok alkotják. Olyan értékes íráskorok vannak ezek között, mint pl. a következő művek: Demeter Tibor: A magyar népköltészet idegen nyelven I. Népmesék, Galambos Ferenc: Az ItK-mutatója, Kassák Lajos és Pán Imre: A modern művészeti mozgalmak, „izmusok” külföldi és magyarországi történetéhez, Kemény G. Gábor: A nemzetiségi kérdés és az irodalom, Király István: Petőfi és a magyar társadalom (doktori értekezés), Mezősi Károly: Az évszázados Petőfi-per, Vértesy Miklós: Vértesi Arnold. Ezt egészíti majd ki az Irodalomtörténeti Társaság Irattárából átkerült hasonló jellegű gyűjtemény. Archívumunk e részének további gyarapításánál megoldatlan problémák is adódnak: egyik legjelentősebb gyűjtőkörünknek ugyanis az egyetemi szakdolgozatokat tekintettük. A mostani publikálási nehézségek mellett már az magasabb szintű kvalifikálásnak számíthatna, ha egy szakdolgozat az Intézet archívumába kerülne, hiszen ezzel a tudományos élet vérkeringésébe kerülne be. Mindenekelőtt az új meglátásokban és a filológiai eredményekben, apparátusban gazdag szakdolgozatok összegyűjtésére törekednénk. A szakdolgozatok azonban — az egyetemi rendelkezések értelmében — az egyetemen kell, hogy maradjanak. Másrészt: nem minden prémizált dolgozat került hozzánk, mivel az Intézet megalakulása előtt egyrészt az Akadémiai Könyvtár kézirattára már feldolgozta.

Az Archívum III.-ban a hozzánk került írói munkákat és az összegyűjtött újságcikkeket helyeztük el. Bár az írói kéziratok gyűjtése nem tartozik az archívum jellegébe, mégis bizonyos — irodalomtörténeti szempontból jelentős — írói művek összegyűjtésére törekszünk.

Ilyenek az írói, ill. egy-egy íróra vonatkozó memoárok. Pl. Basch Lóránt: Mozaikok a Baumgarten-díj történetéből, Farkas Lászlónak, a Táltos kiadó tulajdonosának emlékezései Ady Endréről, Erdélyi Józseféről, Szabó Dezsőről, Kosztolányi Dezsőről, Gergely Sándor visszaemlékezése József Attilára és a 100% c. folyóiratra, Kaczér Vilmos újságíró emlékezései, Oltly Antal: Krúdy Gyulára való emlékezése. S végül itt található az a nagyon gazdag, kb. 700 darabból álló Adyval kapcsolatos újságcikk gyűjtemény, amelyet Surányi Sándor gyűjtött össze.

Az Archívum IV.-ben, az irattárban az Intézet tudományos munkájával kapcsolatos irattári anyagot helyeztük el: munkaterveket, bizottsági iratokat stb.

Az archívum gyűjtőköre tehát: az Intézet és az Irodalomtörténeti Társaság irattára, az Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományi Osztálya, valamint néhány kiadó. Jelenleg 149 feldolgozott kéziratot tartunk nyilván. (Ebben a számban az újságcikkek természetesen nincsenek benne darabonként, csak összefoglalóan. Ha azokat is darabonként számolnánk, úgy közel 850 kéziratot számolhatnánk.) A feldolgozott kéziratok katalogizálva vannak, az archívumban gyorsan lehet tájékozódni. Ez az írás azzal a céllal íródott, hogy felhívja az irodalomtörténészek figyelmét erre az újonnan létesített gyűjteményre. Ezt nemcsak az Intézet kutatói, de minden kutató irodalomtörténész használhatja.

V. J.

### Intézeti hírek

(1959. november 1—december 31.)

A. Gerskovics szovjet kutató budapesti tanulmányútja során, november folyamán, több ízben meglátogatta az Intézetet. November 13-án a XIX. századi osztály ülésén beszámolt a magyar romantikára vonatkozó kutatásairól.

November 16-án látogatást tett az Intézetben Jan Zygmunst Jakubowski, a varsói egyetem professzora, aki a Szlovák-jubileum alkalmából ugyanaznap délután az Akadémián felolvasást tartott a nagy lengyel romantikus költőről.

November 16 és 20. között a Szlovák Tudományos Akadémia Irodalmi Intézetének több tagja kereste fel Intézetünket. Közülük Ján Mišianik a Régi magyar osztály, Juraj Špitzer a Világirodalmi osztály, Ján Čaplovič pedig a XIX. századi osztály vezetőivel és kutatóival folytatott megbeszélést.

November végén megindult az Intézetben az ideológiai konferenciák sorozata. Az Intézet munkatársai két csoportban, november 23-án, illetve 27-én megvitatták a marxista államelmélet időszerű kérdéseit, Peschka Vilmos-nak, az MTA Jogtudományi Intézetének kutatójának vezetésével.

Albert Tezla, a minnesotai egyetem (USA) tanára november végén és december elején az Intézet könyvtárában dolgozott „Bevezetés a magyar irodalom bibliográfiájába” című, az Egyesült Államokban angol nyelven megjelenő munkáján.

A XIX. századi osztály keretén belül de-

cemberben megalakult a Petőfi-csoport, melynek vezetésére az Intézet igazgatósága Pándi Pál egyet. docenst kérte fel. A Petőfi-csoport feladatainak és terveinek ismertetésére még visszatérünk.

December 14-én került sor az Intézet 1959. évi munkáját összefoglaló és értékelő összézetési értekezletre, melyen Sötér István igazgató számolt be a munka eredményeiről. Részletesen elemezte az Intézet elmúlt évi tevékenységét, kiemelve a munka ideológiai színvonalának emelkedését és az intézeti vezetés jelentős megerősödését. Ugyanakkor bírálóan foglalkozott a tervezés és a tervteljesítés terén mutatkozó hibákkal. Az értekezlet alkalmával került sor az évvégi jutalmak kiadására.

Az Intézet Tudományos Tanácsa december 21-én tartotta ülését. Ezen az Intézet szervezeti és személyi kérdéseit, valamint az Intézet 1960. évi tervadatait vitatta meg.

December 22-én meglátogatta az Intézetet Mario de Micheli olasz kritikus és irodalomtörténész, aki egy magyar költői antológia olasz kiadását készíti elő. Az Intézet kutatói szempontokkal és tanácsokkal segítették ez irányú munkáját.

Az intézeti munka tervszerűségének fokozott biztosítása, a tervezés pontossága és a munka hatékonyabb ellenőrzése érdekében szükségessé vált tudományos titkári funkció létesítése. A tudományos titkári teendők ellátására Tóth Dezső kandidátus kapott megbízást.

Baránszky Jób László: Arany lírai formanyelvének fejlődéstörténeti helye ( <i>Horváth Károly</i> ) .....	112
Újabb Ady-cikk válogatások ( <i>Vezér Erzsébet</i> ) .....	115
Móricz Miklós: Móricz Zsigmond indulása ( <i>Vargha Kálmán</i> ) .....	116
Keresztúry Dezső: A magyar irodalom képeskönyve ( <i>Makay Gusztáv</i> ) .....	124

\*

Bornemisza Péter: Válogatott írások; Heltai Gáspár válogatott munkái; Heltai Gáspár: Válogatott írások; Eckhardt Sándor: Új fejezetek Balassi Bálint viharos életéből; Filozófiai tanulmányok; Benyovszky Móric: Emlékiratok; Zrínyi Miklós összes művei, 1—2; Domby Márton: Csokonai élete; Gyóni Géza: Csak egy éjszakára; Madácsy László: Móra Ferenc ismeretlen levelei Madarassy Lászlóhoz; Úr György: Juhász Gyula ifjúsága; Balázs Béla: Az én utam; Szentiványi, Robertus: Catalogus concinnus librorum manuscriptorum bibliothecae Batthyányanae. ( <i>Jenei Ferenc, Bóta László, Hopp Lajos, Kovács Győző, Pusztai Gyula, Péter László, V. Kovács Sándor</i> ) ..	128
---	-----

### Az Intézet életéből

Az „Irodalom és Szocializmus” sorozat .....	137
A Vörösmarty kritikai kiadás munkalatairól .....	137
A régi magyar nyomtatványok faksimile kiadása .....	138
Az Irodalomtörténeti Intézet Eötvös Könyvtárának Archivuma .....	139
Intézeti hírek 1953. november 1.—december 31. ....	140

### СО Д Е Р Ж А Н И Е

<i>Л. Иллеш</i> : Критическая работа «Уй ханг» (Новый голос) I. ....	1
<i>А. Комлош</i> : По следу молодого Ады .....	17
<i>П. Надь</i> : Одно издательское предприятие эмиграции после 1919-го года (Венгерские книги «Монде») .....	34
<i>И. Бан</i> : К вопросу классицизма Ференца Казинци .....	40
<i>И. Варга</i> : Глава из истории венгерской буржуазной литературы XVII-го века (Дьердь Фелвинци) .....	51

### Краткие сообщения дискуссия

<i>Л. Герб</i> : Еще раз о «Венгерской хроники» Яноша Туроци .....	72
--	----

### Документация

<i>Т. Комловски</i> : Письмо Миклоша Зрини к Иштвану Текел .....	75
<i>Й. Кадар Пуканскине</i> : Произведения Чоконани в программе странствующей труппы Иштвана Балог .....	75
<i>Д. Шафран</i> : Старый Арань в письмах своего внука .....	82
<i>И. Лукач</i> : Антиклерикализм Гардони в отражении одного его, до сих пор неизвестного письма .....	87
<i>А. Зиболен Вайерне</i> : Портреты Маргит Каффка .....	89
<i>З. Варга</i> : Письма Эндре Ады к Дьюле Варга .....	92

### Обзор

Культурная политика Венгерской Советской Республики ( <i>Фаркаш Йозеф</i> ) .....	94
«Заря венгерского неба» ( <i>Ласло Иллеш</i> ) .....	95
<i>Чанади—Вардэш</i> : «Лети, пава леги» ( <i>Мартон Гарноц</i> ) .....	97
<i>К. Микеш</i> : Турецкие письма ( <i>Лайош Хопп</i> ) .....	100
<i>Л. Йоб Барански</i> : Историческое место развития формы лирического языка поэта Арань ( <i>Карой Хорват</i> ) .....	112
Новое избранное заметок Ады ( <i>Эржебет Везер</i> ) .....	115
<i>М. Мориц</i> : Первые шаги Жигмонда Морица ( <i>Калман Варга</i> ) .....	116
<i>Д. Керестури</i> : Иллюстрированная книга венгерской литературы ( <i>Густав Макаи</i> ) .....	124

### Из жизни института

József Attila Tudományegyetem  
Magyar Irodalomtörténeti Tanszék  
Könyvtára  
Szeged, Egyetem u. 2-6.  
6722

~~Ara: 12,— Ft  
Előfizetés egy évre: 60,— Ft~~

Teljes össz.

60—

### INHALT

L. Illés: Kritische Tätigkeit des »Új Hang« I. (Neue Stimme) .....	1
A. Komlós: Auf den Spuren des jungen Ady .....	17
P. Nagy: Ein Verlagsunternehmen der Emigration nach 1919 (Die ungarischen Bücher des »Monde«) .....	34
I. Bán: Zur Frage des Klassizismus von Ferenc Kazinczy .....	40
I. Varga: Ein Kapitel aus der Geschichte der bürgerlichen Literatur des 17. Jahrhunderts (György Felvinczi) .....	51

### Kleinere Mitteilungen

#### Diskussion

L. Geréb: Noch einmal über die Ungarische Chronik von János Thuróczy .....	72
--	----

#### Dokumentation

T. Komlovszki: Miklós Zrínyi's Brief an István Thököly .....	75
Frau Pukánszky (J. Kádár): Csokonai's Werke auf dem Programm des Wandertheaters von István Balog .....	75
Gy. Sáfrán: Der alte Arany in den Briefen seines Enkels .....	82
I. Lukács: Gárdonyi's Antiklerikalismus im Spiegel eines bisher unbekanntes Briefes von ihm .....	87
Frau Vayer (A. Zibolen): Die Porträts von Margit Kaffka .....	89
Z. Vargha: Endre Ady's Briefe an Gyula Vargha .....	92

#### Rundschau

Die Kulturpolitik der Ungarischen Räterepublik (József Farkas) .....	94
»Morgenröte des ungarischen Himmels« (László Illés) .....	95
Csanádi—Vargyas: Fliege, Pfau, fliege! (Márton Tarnóc) .....	97
Kelemen Mikes: Briefe aus der Türkei (Lajos Hopp) .....	100
András Dienes: Petőfi im Freiheitskrieg (János Barta) .....	105
László Baránszky Jób: Der entwicklungsgeschichtliche Platz der lyrischen Formensprache von Arany (Károly Horváth) .....	112
Eine neue Auswahl von Ady-Artikeln (Erzsébet Vezér) .....	115
Miklós Móricz: Der Beginn des Werdegangs von Zsigmond Móricz (Kálmán Vargha) .....	116
Dezső Keresztúry: Bilderbuch der ungarischen Literatur (Gusztáv Makay) .....	124

#### Aus dem Leben des Instituts

Az IRODALOMTÖRTÉNETI FÜZETEK (Szerkeszti: Szauder József) újabb kötetei:

21. Rejtő István: Az orosz irodalom fogadtatása Magyarországon. 1958. (115 l.) 15.— Ft
22. Nagy Péter: Szabó Dezső indulása. 1958. (147 l.) 20.— Ft
23. Fónagy Iván: A magyar költői nyelv hangtanából. 1959. (290 l.) 35.— Ft
24. Pogány Péter: Folklor és irodalom. 1959. (198 l.) 26.— Ft
25. Mišianik—Eckhardt—Klanczay: Balassi Bálint szép magyar komédiája — A Fanchali Jób-kódex magyar és szlovák versei. 1959. (207 l.) 26.— Ft
26. Hegedűs Nándor: Ady elnyeri a főváros szépirodalmi díját. 1959. (60 l.) 7.— Ft
27. Rejtő István: Mikszáth Kálmán, a rimaszombati diák. 1959. (107 l.) 14.— Ft
28. Fenyő István: Reformkori irodalmunk az egykorú orosz sajtó tükrében. 1959. (103 l.) 15.— Ft